

Otázky pro Evžena Korce, generálního ředitele společnosti Ekospol, a.s.

Co se vám vybaví, když se řekne Český statistický úřad?

V první řadě se mi vybaví respektovaná instituce s dlouhou tradicí a výbornou reputací. Analýzy a studie vydávané Českým statistickým úřadem jsou pro mě cenným a pravidelně využívaným zdrojem informací pro mé manažerské rozhodování. Nejčastěji využívám studie a analýzy stavebního a bytového trhu, vývoje v počtu stavebních zakázek, vydaných stavebních povolení a informace o zahájených a dokončených bytech. Jejich největší výhodou je nezávislost, přesnost a ověřitelnost, v analýzách ČSÚ není prostor pro spekulace a případné záměrné manipulace výsledků. A to je dobře.

Předpokládám, že během své vědecké činnosti jste se statistikou přicházeli do styku běžně. Nebo jste se s ní sblížili až při podnikání?

Máte pravdu. Svou vědeckou kariéru jsem spojil s onkologií, především s výzkumem příčin vzniku rakoviny na virové bázi. Při testování našich hypotéz jsme často vycházeli právě ze statistik z pozorování jednotlivých vzorků pacientů.

Pro rozhodování v jakémkoli oboru podnikání je pak statistika klíčová. Z dat zveřejňovaných ČSÚ lze získat velmi cenné informace o velikosti a potenciálu cílového trhu, trendech v jeho vývoji a mnoha dalších aspektech. Zásadní přínos statistik pro správné manažerské rozhodování je také důvodem, proč jsme v Ekospolu zhruba před pěti lety začali detailně monitorovat pražský developerský trh. Dnes je náš systém monitoringu a analýzy respektovaným zdrojem nejen pro média, ale výsledky našich analýz a predikce vývoje trhu s byty často citují také banky a poradenské společnosti.

Jak velký vliv na prodej bytů mají výhodné nabídky hypoték? Pokud by banky velmi výrazně přitvrdily s poskytováním hypoték, mnoho bytů by se asi neprodalo. Nebo se vloni byty nekupovaly pouze kvůli tomu, že byly předraženy?

Vliv dostupnosti hypoték na poptávku po vlastním bydlení je naprosto zásadní. Podle dat z našeho prodeje financují či spolufinancují 4 z 5 našich zákazníků své bydlení formou hypotéky.

Data z našeho monitoringu hovoří o tom, že se vloni byty prodávaly lépe než v roce 2009. V roce 2009 se prodalo v Praze celkem 1 941 nových bytů, vloni pak již 2 691. Trh tedy vzrostl o více než 38 %, což vůbec není špatné. Důležité je ale vysvětlit metodiku – prodej bytu v našem pojetí je realizován v momentě podpisu rezervační, předkupní nebo kupní smlouvy, nikoli až v momentě zapsání vlastníka do katastru nemovitostí. Z vlastní praxe totiž víme, že zhruba 70–80 % všech bytů v novostavbách je prodáno již ve fázi výstavby nebo dokonce ještě před jejím zahájením. A tam je časový posun od podpisu smlouvy k zanesení vlastníka do katastru v rozmezí zhruba 12–18 měsíců.

Pokud byl tedy v roce 2010 nízký počet zápisů do katastru, znamená to, že reálně v druhé polovině roku 2008 a v roce 2009 byla takto nízká poptávka po bydlení.

Podepsala se hospodářská krize nějak výrazně na chování developerů? Nebo jim jen stačilo necelé dva roky počkat, až se budou byty zase kupovat? Ty se přece jen tak nezkaží.

Krize rozhodně developerskému trhu pomohla, výrazně se pročistil. Podle našich dat se počet aktivních developerů, kteří staví či prodávají v Praze alespoň jeden rezidenční projekt s 50 a více byty, snížil ze 115 na počátku roku 2008 na 67 na konci roku 2010.

S tezí o tom, že „byty se jen tak nezkaží“, nemohu souhlasit. Každý byt, který je po dokončení neprodáný, znamená pravidelný měsíční náklad. A to nemluvím jen o pravidelných poplatcích, ale také o administrativních nákladech, nákladech na marketing a tak dále. My máme v Ekospolu velmi striktní pravidlo, že každý z našich rezidenčních projektů musí být v době dokončení vyprodáný. Pokud by nám někde zůstalo více než 10 % neprodaných bytů po dokončení, byl by to pro nás neúspěšný projekt.

Mnoho bytů v České republice je v panelových domech. Jak je to s jejich životností?

Jsem přesvědčen, že masivní výstavba panelových sídlišť byla reakcí na populační boom a byla projektována s životností na nějakých 40–50 let. Dnes již obyvatelstvo sídlišť zdaleka není tak homogenní, jako bylo v době, kdy se do domů stěhovali první obyvatelé, a to přináší některé problémy. Desetitísíková panelová sídliště jsou jistým dědictvím doby, která je již dnes překonána. Odklon od bydlení v panelových domech k novostavbám je zřejmý a v budoucnu bude akcelerovat. Podle mne opravdu hrozí, že se časem ze sídlišť stanou ghetta, jako např. v některých částech Berlína, které patřily do bývalého východního Německa.

Moderní standard bydlení je dnes již úplně někde jinde, počínaje spotřebou energií a konče třeba standardem vybavení a počtem obyvatel v domech. A lidé to vědí.

Jak se vy díváte na paneláky? Jsou například proti cihlovým domům opravdu tak špatné nebo prostě v době jejich výstavby nebyla jiná možnost?

Do velké míry jsem již odpověděl výše. V době, kdy se první panelové domy stavěly, byly na úrovni tehdejších standardů. Dnes je ale kvalita bydlení v paneláku v porovnání s kvalitními novostavbami nesrovnatelná, a nejde jen o technický stav a možnosti budovy. Jde také o úroveň lokality, klid, blízkost přírody, soužití se sousedy apod.

Vaše společnost se soustřeďuje na Prahu. Je v Praze ještě dostatek míst, kde je možné stavět? Nebude to na úkor zeleně?

Myslím si, že pokud je nová výstavba projektována citlivě, pak městu jednoznačně prospívá. Nové byty se nestaví na úkor zeleně, ale v lokalitách, které územní plán definuje jako vhodné pro výstavbu. Máte ale pravdu – vhodných lokalit pro výstavbu kvalitního bydlení je v Praze skutečně nedostatek. A to mluvím za Ekospol, který je jedním z největších vlastní-

ků pozemků v Praze a okolí. Jen v Praze vlastníme okolo 200 tisíc metrů čtverečních, v Roztokách u Prahy pak dalších 300 tisíc.

Liší se nějak výrazně developerský trh s byty v ČR a v sousedních zemích?

Developerský trh v ČR rovná se Praha, pak dlouho, dlouho nic, a pak možná některá větší krajská města. Trh je tedy zatím velice koncentrovaný a je otázkou mnoha desetiletí, než se to změní. Lze předpokládat, že v zemích sociodemograficky a ekonomicky příbuzných České republice, jako je např. Slovensko, je situace velmi podobná.

Naproti tomu v rozvinutých zemích západní Evropy, jako např. v Německu, je dostatečně vysoká kupní síla i u obyvatelstva menších měst. V důsledku toho není tamní trh tolik koncentrovaný do největších měst, ale developerské projekty vznikají jako přirozená reakce na poptávku po novém bydlení i v menších městech. Do tohoto stavu dospěje Česká republika až za několik desítek let vývoje, až se životní úroveň a kupní síla Čechů vyrovná se západní Evropou.

Zabýváte se výhradně bytovou výstavbou. Neláká vás aspoň trochu i nebytová? Postavit nějaký ten hotel, školu, nemocnici nebo nákupní centrum je určitě také zajímavé.

Vycházím z přesvědčení, že člověk by měl dělat to, co dělá nejlépe. Především proto se specializujeme výhradně na rezidenční výstavbu. Druhým faktorem je návratnost investice – cílem rezidenčního developera je koupit pozemek, území nějakým způsobem rozvinout, vyprojektovat, a následně byty postavit a prodat. V případě komerčních nemovitostí vstupují do hry další faktory. Nemovitost se musí nejprve pronajmout a teprve poté jí lze prodat. Komerční nemovitosti navíc prodáváte fondům, které se

na takové investice specializují, nikoli koncovým uživatelům. O jiné než rezidenční výstavbě tedy neuvažujeme.

A ta nejdůležitější otázka na závěr, vyplnil jste sčítací formuláře?

Samozřejmě, sčítací formuláře jsme s rodinou vyplnili pár dnů po obdržení. Již nyní se těším na statistické výstupy ze sčítání. Zajímají mne především data o nájemním a vlastnickém bydlení a jeho vývoji v čase.

Děkuji za rozhovor.

RNDr. Evžen Korec, CSc.

VZDĚLÁNÍ: Je absolventem Univerzity Karlovy, obor molekulární biologie a genetika. V roce 1981 získal titul RNDr. V letech 1983–1986 byl vědeckým aspirantem v Československé akademii věd. V roce 1986 získal titul CSc.

JINÁ ČINNOST: Od roku 1986 dlouhodobě pobýval v zahraničí – Německo, Anglie a Francie – kde pracoval na univerzitách v Göttingenu, Londýně a Paříži.

ZAMĚSTNÁNÍ: V roce 1992 založil a od té doby řídí společnost EKOSPOL a.s., která patří mezi přední developery v České republice.